

Vejen Garden

Samlet af Mogens Krintel i 2012

Starten.

I de 17 dage (i 1951) "Sydjysk Udstilling" varede, havde man en lille udstillingsgarde i rød-hvide uniformer, bestående af drenge med trommer og fløjter (og trægeværer). Garden blev opløst, umiddelbart efter udstillingen lukkede. Vejen Initiativråd blev skabt efter udstillingen, og dens opgave var at finde og få løst opgaver, som var af stor betydning for Vejen herunder oprettelse af en drengegarde. Det var manufakturhandler Laurits Andersen, der først kom på idèen, og på et møde i en af initiativrådets arbejdsgrupper den 18. marts 1952 blev det overdraget Laurits Andersen at arbejde med sagen. Mange gik positivt ind i arbejdet for at stable garden på benene, og bl.a. blev Bakkelys og Byskolens sanglærere bedt om at udfærdige en liste over drenge i alderen 10-12 år, der havde musikalske evner.

Det var tanken, at der skulle være en grundstamme på 12 drenge, og af sanglærerne fik man navnene på 15 drenge, de mente kunne egne sig for sådan en garde.

Laurits Andersen og udvalget ledte med lys og lygte efter en egnet leder til garden, men det skulle vise sig at være meget vanskeligt at finde den rette person. Først i 1954 lykkedes det. Redaktør Arthur Vistisen var kommet til byen med sin familie, og Laurits Andersen, der havde erfaret, at Arthur Vistisen tidligere havde været orkesterleder, og ikke var ukendt med ledelse af blæseorkestre, rettede nu henvendelse til ham, og forelagde ham ønsket om etablering af en drengegarde i Vejen. Arthur Vistisen accepterede, og nu kom der fart i tingene.

Alle var klar over, at der skulle investeres mange penge i instrumenter. Uniformerne havde man allerede, for man ville genbruge de rød-hvide dragter, som garden fra "Sydjysk Udstilling" havde brugt. Laurits Andersen havde gode evner, når der skulle ansøges om penge, og den 18. marts 1954 blev Vejen Sogneråd, som Laurits Andersen i øvrigt selv var medlem af, spurgt. Rådet var hurtigt ude med et tilskud på 1000 kr. Det var et vigtigt bidrag, for budgettet til instrumenter (1 stortromme, 1 musiktromme, 2 bækken, 1 piccolo, 3 trompeter, 2 althorn, 2 basuner og 1 tuba) lå på ca. 6000 kr. Endvidere gav Sognerådet tilladelse til, at garden kunne benytte et klasseværelse på Bakkely Skole til øvning.

Den 26. marts 1954 sendte Initiativrådet **breve (Bilag 1)** ud til 15 forældre med en forespørgsel, om deres drenge (alder 8 til 12 år) måtte komme til en lille prøve på Bakkely skole mandag den 29. marts 1954. Den 1. april 1954 kunne de samme 15 forældre modtage et **brev (Bilag 2)** med meddelelse om, at deres søn var optaget i Vejen Garden. Arthur Vistisen fik overbevist Laurits Andersen om, at garden skulle bestå af mindst 25 drenge, og ret hurtigt efter den 1. april nåede man først op på 18 drenge og kort tid efter, kom man op på de ønskede 25 drenge.

Det første år.

Ikke mange troede, at garden ville være klar til sin første optræden allerede ved årets Troldefest i september, men Arthur Vistisen troede på det, og den 3. september prc. kl. 19 stod **garden** (Bilag 3) på Banegårdspladsen i deres rød-hvide uniformer klar til at marchere gennem byen. I de måneder, der lå forud (mindre end et halvt år), havde musiklærerne Selma Lauridsen og Sven Drewsen, der selv havde spillet fløjte i "Sydjysk Udstillings"-garden og ikke mindst Arthur Vistisen virkelig haft drengene i skole. Alt skulle læres fra bunden. Naturligvis skulle de lære at spille (efter noder), men de skulle også lære at gå i takt og holde rækker og geled. Mange skridt fra Bakkely Skole til Grønvang Skov og retur er gået den ene lørdag/søndag efter den anden.

Arthur Vistisen havde komponeret 2 små musikstykker – "Hymnen" og "**March nr. 1**" (Bilag 4). De 2 marcher var skrevet ud i stamtonerne, hvilket gjorde, at drengene ret hurtigt kunne lære at spille de to musikstykker. De blev spillet rigtig mange gange ved gardens første optræden, og efterhånden lød det rigtig godt. "March nr. 1" blev senere omdøbt til "March nr. 101", for som Arthur Vistisen sagde: "Det lyder af meget mere."

Gardens optræden ved Troldefesten blev en succes, og garden kunne fortjent modtage deres første fane ved Troldefestens Medarbejderfest. Gardens første fanebærer blev herefter Jørn Jacobsen.

Nu var man kommet godt i gang – man kunne her se, at de tanker og ideer, der blev gjort i 1952, havde båret frugt. Vejen Garden var en realitet, og den var, skulle det vise sig, kommet for at blive.

I 1954 medvirkede garden ved yderligere 4 udrykninger (Lunderskov, Tarm, Holsted og Vejen) inden drengene den 22. december blev inviteret til juleafslutning i Nørregade hos Ruth og Arthur Vistisen.

Gardens første Årsmøde blev holdt den 23. maj 1955. Ledelsen havde besluttet, at der skulle laves – og uddeles årstegn til de drenge, der havde rundet et år i garden. På årsmødet blev fremlagt – og vedtaget vedtægter for foreningen Vejen Garden. Det var formanden for Initiativrådet Rud. Frederiksen, der redegjorde for de nye vedtægter. Som det fremgår af **vedtægterne (Bilag 5)**, blev der pålagt drengene en temmelig skrap disciplin, og ledelsen fik en næsten uindskrænket magt.

Ledelsen kunne uddele anmærkninger til en gardner, der ikke havde opført sig helt, som de ønskede. 3 anmærkninger kunne medføre bortvisning fra garden. Om Laurits Andersen og Arthur Vistisen virkelig ønskede at gøre brug af dette er nok mere end tvivlsomt, for de havde lavet en smutvej for dem selv – de kunne nemlig også annullere alle bemærkninger, som det f.eks. skete i juli 1957 efter en vellykket tur til Ålborg. I et brev til alle gardere skrev ledelsen: " På grund af drengenes usædvanlige gode opførsel på Ålborgturen har lederne besluttet, at samtlige givne anmærkninger indtil den 10. juli 1957 annulleres fra d.d." Der har været lignende annulleringer gennem årene.

I vedtægterne står, at drengene normalt skal forlade garden når de er fyldt 16 år. I de første år blev denne bestemmelse håndhævet ret nøje. Af de drenge, der var indtrådt i årene 1954 t.o.m.1959 måtte 16 forlade garden i september og oktober 1959. De fleste pga. alder. Det siger sig selv, at selvom der til stadighed kom nye drenge med i garden, så svækkede sådan en åreladning garden. Som alle har bemærket, kan man nu forblive i garden til man er noget oppe i årene.

Den nye uniform.

Allerede på det første årsmøde fremkom Laurits Andersen med et ønske om, at man i efteråret 1955 kunne begynde at tænke på nye uniformer til garden. Der blev rettet henvendelse til Reklamedirektør Borges Andersen i Århus (organisator ved Sydjysk Udstilling) , der lovede at komme med **udkast** (Bilag 6) til uniformen.

Den nye uniform (Bilag 7) blev præsenteret i Vejen den 5. maj 1956. Det gjorde det nye Signal- og Trommekorps også. Det bestod af signalhorn og nogle voldsomt store stormtrommer (alarmtrommer). Det har typisk været sådan, at de helt nye og meget unge drenge (aspiranter) startede med signalhorn, men samtidig var de under opøvelse i et andet instrument, og indtrådte så senere i selve orkestret. Garden bestod nu af 38 drenge, og prisen for uniformerne løb op i ca. 13.000 kr. eller ca. 350 kr. pr. uniform, som den dag i dag stort set ligner Borges Andersens oprindelige udkast.

De første år.

I 1956 nåede garden at deltage i 24 udrykninger landet over. At garden allerede den gang markerede sig positivt kan man se af, at Vejen Garden ved et stort Tattoo, som var arrangeret, den 23. september, i anledning af Fynske Turistforeningers 50-års jubilæum, og hvor der deltog 11 gardere fra hele landet, blev kåret som "Bedste Garde" af pressen. I øvrigt blev det bemærket ved det 2. årsmøde, at garden ikke måtte blive større end 38 drenge af hensyn til bussens størrelse, og det ville blive for dyrt at køre i 2 busser. Denne indstilling ændrede sig nu ret hurtigt derefter, og i 1959 var tallet således oppe på 52 – men de nye busser kunne nu rumme 57 personer, så det var på den måde ikke noget problem.

Den 16. - 18. april 1957 kunne garden for første gang i dens korte historie rejse til et arrangement på Sjælland - København. Det kan synes lidt mærkeligt, at netop sådan en tur bliver markeret her, men det var ikke almindeligt dengang, at børn i den alder kom på så lang en rejse, og det blev da også en fantastisk tur. Det var Ferie- og Campingudstillingen "Europa Kalder" i Det gamle Forum, der blev besøgt. For drengene blev det en oplevelse af de store at marchere forbi Rådhuspladsen på vej fra Vester Sundby til Forum.

Ved 3-årsmødet i 1957 blev det bemærket, at garden virkelig bestilte noget – der var en omsætning på 23.057 kr. og et overskud på 2.123 kr.

Hvert år blev der afholdt en Garderfest, hvor den enkelte garder havde pligt til at invitere en pige med. Det var helt sikkert en del af den disciplin og ordentlighed, som Laurits Andersen og Arthur Vistisen ville bringe ind i drengene. Garderne skulle naturligvis hente deres piger og bringe dem sikkert hjem igen. Drengene skulle møde op i rensede og nypresede uniformer og pigerne i deres **fineste kjoler (Bilag 8)**. Det var en fest, som alle så hen til. Der var prestige i at blive inviteret med til festen, så pigerne i Vejen var spændte i ugerne op til festen – blev de mon en af de heldige, der ville blive inviteret?

Der var ikke så mange penge til rådighed i de år, hvilket garden selvfølgelig også kunne mærke. Drengene skulle hver måned betale et kontingent for at være med i garden, og det knob virkelig at få inddrevet disse kontingenter. Ledelsens frustrationer blev udtrykt gennem forskellige **beskeder (Bilag 9)**.

Indtil 1959 havde garden ikke været i udlandet, men kom det så til gengæld hele 2 gange dette år. Første gang var i forbindelse med et arrangement i Møgeltønder, og efter arrangementet her blev der på hjemvejen lavet en lille udflugt til Rudbøl, hvor drengene morede sig ved at stå med det ene ben i Tyskland og det andet i Danmark. Grænsevagterne spurgte, om drengene ville marchere en tur ind i ingenmandsland og vende dér, og så marchere tilbage til Danmark. Det ville de naturligvis gerne, og med signalhorn og trommer gik det mod den tyske grænse, og til alles forundring, og helt imod alle regler åbnede de tyske grænsevagter også bommen, og Vejen Garden kunne marchere ind i Tyskland – vende og marchere tilbage til Danmark med fejende fanfarer. Hvad de tyske myndigheder har sagt til denne happening, fortæller historien ikke noget om. 2. udenlandstur var mere regulær, og dog var gardens medvirken lige ved ikke at blive til noget. Den 7. juni 1959 var der "De danske årsmøder i Sydslesvig" og garden var inviteret til Flensborg for at deltage. Det tyske politi nægtede Vejen Garden tilladelse til at medbringe Dannebrog i optøget, og omvendt nægtede Arthur Vistisen og Laurits Andersen at lade garden deltage i optøget uden Dannebrog, men efter længere parlamentaren blev der alligevel givet tilladelse.

Samarbejdet med Wedel-Garden:

1962 blev et skelsættende år, da indledtes samarbejdet med Wedelgarden fra Hamborgforstaden Wedel. Formanden for det tyske "Spielmanszug" i Wedel, Edmund Bachmann besøgte ledelsen for Vejen Garden, for det var et ønske fra de tyske gæsters side at udvikle et harmoniorkester, der kunne supplere det tromme-fløjteorkester, der var, og det skulle være med Vejen Garden som forbillede. Vejen Garden blev inviteret til Wedel i weekenden 5. – 27. maj 1962. Det blev starten på et stort og varmt samarbejde og

venskabsforbindelser mellem Vejen og Wedel, og utallige er de gange, Vejen Garden har besøgt Wedel Garden og omvendt.

Garden havde ikke siden turen til Flensborg i 1959 været i udlandet, men fra 1962 og fremefter tager det fart med flere små og store ture. Wedel f.eks., blev besøgt næsten hvert år i årene fremover, men også Sild og ikke mindst Husum (Den danske Skoles afslutningsfester), havde næsten adopteret Vejen Garden.

Der kom et begreb ind i gardens verden – Sommerkoncert-turné. Det var typisk i juli og august måned disse turneer lå, og turene gik til Holland, Belgien, Frankrig, men også Østrig og Svejts blev besøgt. På mange af turene var Vejen Garden sammen med Wedel Garden, og af Arthur Vistisens dagbøger kan man læse, at netop Wedel Gardens formand, Edmund Bachmann, var en uovertruffen organisator, som skaffede muligheder og midler til disse ture. Men uanset disse skaffede midler, måtte Vejen Garden naturligvis selv finde penge, og de enkelte drenge måtte også betale et tilskud. F.eks. måtte hver garder betale 100 kr. for at deltage i turen til Frankrig i 1966.

Skuffelser har der naturligvis også været. I 1967 var man helt fremme ved målstregen i forbindelse med en USA-tur, der skulle være 17. september til 2. oktober. Det blev i grunden en lidt speget historie. Det var egentlig Wedel Gardens ide, at der skulle laves en tur til USA, og de inviterede Sønderborg Garden og Vejen Garden til at deltage og Vejen Gardens ledelse fik den opfattelse, at de selv skulle skaffe 25.000 kr. Sønderborg Garden sagde "Nej tak", mens Vejen Garden accepterede på den betingelse, at de selv kun skulle skaffe 25.000 kr. plus 5000 kr. til forsikringer. Wedel Garden skaffede 80.000 DM, så de havde deres på det tørre. De 30.000 kr. blev samlet ind ved forskellige arrangementer. Efter sigende var turen arrangeret og billetterne var bestilt, men hen over sommeren fik ledelsen i Vejen Garden et chok. De fik nu at vide, at de selv skulle skaffe 90.000 kr., der skulle dække deres egne udgifter til turen. Ingen havde åbenbart fortalt Arthur Vistisen og Laurits Andersen disse fakta. Der blev gjort nogle sidste anstrengelser for at skaffe penge – endog blev kulturministeriet spurgt, men der var ikke noget at gøre. Den 10. august manglede der stadig 55.000 kr., og turen måtte aflyses.

Sommer- og koncertture.

Fire gange har Vejen Garden været på **sommertur til Canada (Bilag 10)**. Første gang var i 1978 (de øvrige var i 1988, 1995 og 1999). 71 drenge og 6 voksne ledere starter den 5. juli 1978 med fly fra Billund Lufthavn mod Calgary i Canada. Arthur Vistisen beskriver det i sin dagbog og bemærker, at det bliver en utrolig oplevelse for alle – ikke alene den længste, men også den mest spændende, garden nogensinde havde været på. Turen var budgetteret til 337.500 kr. for de 77 deltagere, og hver deltager skulle betale 2000 kr. for at være med – ledere såvel som gardere. Resten (ca. 180.000 kr.) måtte skaffes på anden vis. Alle sejl blev sat til, og rigtig mange ville hjælpe med at skaffe rejsekapital, og de, der lægger ud, er Amatørteatergruppen i Vejen, Studio 73. De lavede i september 1976 en række kabaretforestillinger på Hansens Hotel og lod overskuddet tilfalde gardens

rejsefond. Herefter gik det slag i slag med forskellige tiltag - store og små. F.eks. lavede gardens forældrereds loppemarked og Forårsmesse. På den måde skaffede de alene ca. 80.000 kr. til turen.

Den 1. august landede flyet med garderne i Billund lufthavn, og de blev modtaget af gamle gardere, der spillede og naturligvis af mange forældre, der var spændte på at høre om den fantastiske tur.

Det var nu ikke altid, at ledelsen var tilfreds. I forbindelse med 3-dages turen til Berlin i 1967, som blev en stor succes koncertmæssigt, var der så store problemer med ventetid på flere timer ved grænseovergangene – både på hen og hjemturen, at man besluttede, at garden ikke skulle til Berlin igen. Dette kom til at holde stik. Garden har ikke siden 1967 besøgt Berlin. Arthur Vistisen var i øvrigt ikke meget for at deltage i musikkonkurrencer. Han mente ikke, at det gav drengene noget specielt. Det var tidskrævende, og ventetiden ved stævnet var ofte alt for lang. I 1971 blev garden inviteret til musikkonkurrence i den tyske by Buxtehude, hvor de skulle deltage sammen med 51 andre orkestre. Og Vejen Garden kåredes som en suveræn nr. 1. Det var stolte drenge, der modtog pokalen, og måske var det også stolthed hos ledelsen, der gjorde, at man lod sig overtale til at komme igen næste gang, der blev kaldt til konkurrence. Garden kom og vandt igen – og det samme skete tredje gang, men så skulle det også være slut. Og det forblev slut helt indtil 1988, hvor garden igen var i Canada og her deltog i en musikkonkurrence, som garden vandt. Dog var det stadig Arthur Vistisens ønske, at man ikke deltog i sådanne konkurrencer, et ønske, der blev holdt indtil 1994, hvor Arthur Vistisen helt fratrådte som leder af garden.

Laurits Andersen og Arthur Vistisen takker af.

Ved årsmødet den 6. april 1982 – næsten på dato 28 år efter gardens stiftelse - fratrådte de to ledere Laurits Andersen og Arthur Vistisen. Vistisen indvilgede dog i at medvirke som underviser og evt. træde til, hvis der skulle blive behov for hjælp. Der blev nu nedsat en ny 5-mands bestyrelse til at lede garden fremover. Der viste sig ret hurtigt problemer i garden – dels med disciplinen og dels med den nye styreform, og der blev i oktober 1982 rettet henvendelse, fra forældrekrederen, til Arthur Vistisen om igen at træde til som leder. Arthur Vistisen indvilgede for en periode. Jørgen Schmidt, som længe har været udset til at være afløser for Arthur Vistisen, tager mere og mere over, og ved 40-års jubilæet i 1994 overdrager Arthur Vistisen endeligt dirigentstokken til sin efterfølger Jørgen Schmidt, der var indtrådt i garden den 1. maj 1976 som 10-årig.

Landsgardeforeningen, Mesterskaber og Fortjenstmedaljer (Bilag 11).

Vejen Garden blev 1996 medlem af Landsgardeforeningen, og det gav bl.a. garden muligheder for at deltage i Danmarksmesterskaberne for Bygarder, der bliver afholdt hver andet ulige år. Vejen Garden har deltaget i disse Danmarksmesterskaber alle årene siden 1997 (dog ikke 2009), og er blevet Danmarks bedste Bygarde 3 gange. I 2003 (22. – 24. august) var Vejen Garden selv værtsgarde ved Danmarksmesterskaberne. Over 300

frivillige medvirkede til at gøre det til et perfekt stævne. At Vejen Garden så løb med titlen som samlet vinder, gjorde ikke oplevelsen mindre.

Både Arthur Vistisen og Laurits Andersen har gennem de ca. 40 år de var med i garden været med til at uddele mange af de eftertragtede sølvtroldenåle. Alle, der modtog en Troldenål havde på en eller anden måde gjort et eller andet specielt for Vejen by eller/og for Vejen Garden, og nu var turen til hæder og medaljer kommet til dem begge.

Det 15. mart 1997 blev Arthur Vistisen hædret med Landsgardeforeningens fortjenstmedalje (Bilag 13) i sølv for sit store arbejde for Vejen Garden. Det var første gang, at Landsforeningen uddelte en fortjenstmedalje i sølv. Alle hidtidige modtagere havde fået medalje i bronze, og kun Grev Ingolf havde den i guld, så det må betragtes som en meget stor ære, og særdeles fortjent at modtage medaljen i sølv. Arthur Vistisen gav helt naturligt udtryk for, at det var en stor ære for ham at modtage den medalje.

I 1999 blev Laurits Andersen hædret for sin indsats med Landsgardeforeningens Fortjenstmedalje, men også andre fra Vejen Garden kan smykke sig med medaljen. I 1998 kunne Arthur Vistisens barnebarn Søren Visti Pedersen (Søren Vistisen) modtage Grev Ingolfs Fortjenstmedalje (Bilag 14). Søren Vistisen var indtrådt i garden den 31.3.1980 - som 8-årig, og er endnu i 2011 med i garden. I 2006 modtog Jørgen Schmidt samme medalje.

Det er ikke kun titlen som danske mestre Vejen Garden kan smykke sig med, også titler som Verdens bedste Bygarde (Paradeband), vinder af det åbne tyske mesterskab i March og Tattoo, International tysk mester i tattoo, Europamester i Tattoo og March, vinder af Euromusiktage i Heikendorf hele syv gange og meget mere. Helt fantastisk må man sige. Det skal dog siges, at når garden deltager i disse konkurrencer er det ikke hele Vejen Garden, der deltager, men en gruppe veltrænede garvede gardere, der har brugt utroligt mange timer på at træne tattoo, march og musik.

Statistik og afsluttende bemærkninger

Vejen Garden har, gennem de år, den har eksisteret, deltaget i et meget stort antal udrykninger i Danmark. Det er interessant at se en liste over de langt mere end 1200 udrykninger igennem. Laver man lidt statistik, vil man se, at det helt klart er Jylland, der tager det største antal af udrykninger, og det er helt tydeligt, at der er enkelt byer, der har benyttet Vejen Garden som et fast indslag i en byfest eller lign. F.eks. var Vejen Garden et fast indslag i Tulipanfesterne i Ribe, mange sønderjyske byer (Augustenborg, Aabenraa m.fl.) har ikke afholdt et ringriderstævne, uden Vejen Gardens medvirken, og kigger man på julearrangementerne, kan man konstatere, at der i sin tid ikke var noget julearrangement i Herning, uden at Vejen Garden deltog. På Fyn har det været Odense, man oftest har besøgt, men det har i det hele taget været ret småt med besøg i de fynske byer. Ser man på Sjælland, er det København, man har besøgt nogle gange, men ellers er der kun nogle ganske få byer, der har haft bud efter garden.

Det er tydeligt, at det er Vejen og de mindre omegnsbyer, der har gjort brug af garden. Der har ikke været et arrangement af betydning i Vejen, uden at garden har medvirket (ca. 10 om året). I nogle tilfælde er det kun tambourkorpset, der har været af sted. Det kunne være indvielse af en sparekasse eller afholdelse af et åbent hus ved en autoforhandler. Mange gange, ved juletid, har garden haft flere arrangementer på samme dag. Garden startede f.eks. med et optog i Holsted, hvorefter man tog til Brørup og lavede et optog gennem byen for at slutte med en koncert ved sygehuset. På vejen hjem fra Brørup, var det typisk således, at man gjorde holdt ved Plejehjemmet i Askov og lavede en lille koncert for de ældre, for så endelig at slutte af i Vejen i spidsen for et juleoptog. En ting, der nok kan undre lidt er, at ser man bort fra udenlandsturene og turene til Danmarksmesterskaberne og de store tattoo-stævner, har der ikke været mange ture væk fra den nærmeste omegn, og kun meget få weekendture. Et år, i 1988, var det endog sådan, at den længste tur (km-mæssigt) gik til Agerskov i Sønderjylland, men det kan måske forklares ved, at det var det år, hvor der var en tur til Canada.

Der kan imidlertid ikke herske tvivl om, at Vejen Garden er kendt ude omkring som en meget stærk garde med meget høj disciplin og kvalitet. Disse kendsgerninger har f.eks. betydet, at garden har deltaget ved f.eks. motorvejsindvielse, genindvielse af Frihedsstøtten i København, spillet i pausen ved landskamp i Parken og medvirket ved Kronprinsparrets bryllup. Gardens høje musikalske standard har også betydet, at den har spillet koncert sammen med Den kongelige Livgardes orkester.

Garden har altid skulle tjene penge til nye instrumenter, nye uniformer osv., og har naturligvis skullet hente honorar hjem bl.a. ved udrykninger, og omvendt er det en kendsgerning, at byfestarrangørerne gerne vil holde igen på udgifterne. Der er ingen tvivl om, at den kendsgerning, at der de senere år har været et fald i "almindelige" udrykninger, skal ses i det lys. Deltagelse i de store mesterskaber og tattoostævner i Danmark og udlandet er ofte blevet betalt af arrangørerne, eller pengene for deltagelse er skaffet til veje på anden vis.

I de mange år er der kommet ca. 10 nye drenge ind i garden hvert år, hvilket betyder, at der er ca. 550-600 drenge, der har fået undervisning i musik. Rigtig mange af dem er fortsat med at spille i forskellige sammenhænge. En del er fortsat i f.eks. bands (Politiorkestre, Brandværnsorkestre, showbands og lign.) på amatørplan, mens andre har uddannet sig som musiker på musikkonservatorier eller på universiteter, og har levet/lever af at spille musik og/eller undervise i musik.

Der er altid noget at snakke om, når to Vejen Garder møder hinanden – uanset hvilket år de var med i garden. Hundreder af venskaber er skabt gennem årene. Det er helt klart, at drengene i garden har knyttet venskaber, men garden har gennem årene været sammen med mange andre gardere ved udrykningerne, og herigennem er der også stiftet venskaber. F.eks. er der stadig stærke bånd mellem gamle gardere og kvarterværter i Wedel og ditto i Vejen.

Arthur Vistisen nåede at opleve gardens 50-års jubilæum i april og jubilæumsfesten den 24. april i 2004. Han døde den 29. oktober 2004 – 83 år gammel. Laurits Andersen døde den 26. april 2002 – 89 år gammel.

Kilder:

Laurits Andersens Udklipsbøger (Vejen Lokalhistoriske Arkiv)

Arthur Vistisens private udklipsbøger, dagbøger og notater (venligst udlånt af Bjarne Vistisen og Inger Vistisen).

Mogens Knudsens udklipsbøger.

Jan Christensens udklipsbøger.

Bent Olesens udklipsbøger.

Ole Bo Jensens, Jørgen Schmidts og Tove Gæmelkes notater.

Materiale på Vejen Lokalhistorisk Arkiv.

På Vejen Lokalhistorisk Arkiv ligger en del materiale og billeder om Vejen Garden. Alt materiale kan ses ved henvendelse på arkivet.

Vejen, den marts 2012

Mogens Krintel

Bilag 1.

VEJEN INITIATIVRÅD

LA/W

Vejen, den 26. Marts 1954.

Herr Fiskehandler V. Krintel
Nørregade 15
V e j e n .

Som det sikkert vil være Dem bekendt gennem Pressen, arbejder Initiativrådet for Tiden med Tanken at oprette et Drengorkester i Vejen.

For at komme i Forbindelse med de dertil bedst egnede Dreng har vi bedt Skolerne opgive os Navne paa Dreng i Alderen 9-12 Aar, der har musikalske Evner, og som man mente var egnede til at være aktive i et saadant Orkester. Blandt de opgivne Navne var Deres Søn

Mogens,

og vi forespørger, om han maa komme til en lille Prøve paa Bakkely Skole Mandag den 29. ds. Kl. 19.

Vi kan desværre ikke skaffe Instrumenter til alle de Dreng, vi har faaet opgivet som egnede, og derfor vil vi bede Dem sige til Deres Dreng, at han ikke maa blive skuffet eller ked af det, hvis han ikke er blandt dem, der efter Prøven bliver valgt.

Som nævnt er det ikke muligt for os at skaffe Instrumenter til alle Drengene, men skulde De imidlertid selv - eller for Sagens Skyld - være interesseret i at købe et Instrument til Deres Dreng, kan vi paa Forhaand love Dem, at Drengen bliver indlemmet i Orkestret.

Det er os meget magtpaaliggende at fremhæve, at vi kun ønsker Drengen optaget i Orkestret, naar det kan ske i fuld Forstaaelse med Forældre ne, og at disse er indforstaaet med, at Drengen skal have Lov til at deltage i Øvelser og eventuelt smaa Udflugter, naar den Tid kommer, at Orkestret er indspillet.

Orkestret skal ledes og undervises af Redaktør Vistisen. Selve Undervisningen er gratis, men der kan blive Tale om mindre Udgifter til No der og lign., ligesom vi maa gøre Drengene ansvarlige for Behandlinge af de udleverede Instrumenter.

Undervisningen skal foregaa paa Bakkely Skole 1 eller 2 Gange om Ugen fra Kl. 19 - 20.

Vi ved paa Forhaand, at det vil tage en Del af Drengens Tid, og vi haaber, at De vil støtte og opmuntre ham til flittigt at øve sig hjem me. Vi skal fra vor Side gøre, hvad vi kan, for at skaffe det bedste Forhold og Kammeratskab blandt Drengene.

P. I. V.

Privat - Mogens Krintel

Bilag 2.

VEJEN INITIATIVRÅD

LA/W

Vejen, den 1. April 1954.

Herr Fiskehandler Arthur V. Krintel
Nørregade 15
V e j e n.

Ved den aflagte Prøve til Dreng-Orkestret blev Deres Søn
Mogens

antaget.

Vi beder ham møde til Undervisning paa Bakkely Skole Tirsdag
den 6. April d.A. Kl. 19 og saa fremdeles hver følgende Tirs-
dag.

Blyant bedes medbragt.

P. I. V.

Privat - Mogens Krintel

Bilag 3.

Foto – ukendt. Vejen Gardens arkiv. Den 3.9.1954.

Den første udrykning den 3.9.1954.

De 25 drenge, der er med på den første march ved Troldefesten den 3. september 1954 er (set fra første række fra højre – nærmest kantstenen):

Poul Otto Pedersen, Chr. Jensen, Johannes Monrad, Knud Andersen, Lars Kjær Jørgensen, Svend Jensen, Søren Brosbøl.

2. række fra højre:

Jørn Thomsen, Børge Rasmussen, Henning Nielsen, Jens Oxlund, Mogens Dam.

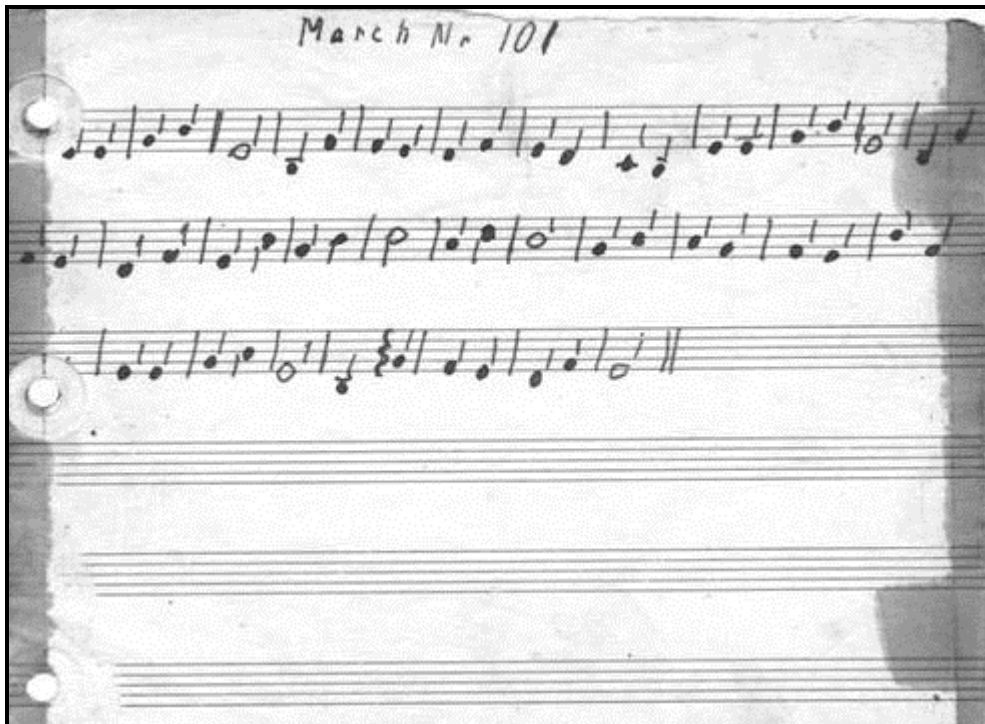
Tredje række fra højre:

Simon Bloch (Tambourmajor), Hans Ove Madsen, Hans Oxlund, Per Andersen, Gunnar Schlünssen, Bjarne Pugh, Mogens Krintel.

Fjerde række fra højre:

Verner Andersen, Hans Chr. Lund, Bent Dam, Jørn Jacobsen, Geert Tveen Hansen og Aksel Tækker.

Bilag 4.

Venligst udlånt af Bent Olesen.

March nr. 1. Den første march, vi lærte i garden. Det er Arthur Vistisens komposition – og senere blev den omdøbt til March nr. 101 – det lød af lidt mere.

Bilag 5.

Vedtægter for Vejen Garden

A.

1. VEJEN GARDEN er oprettet den 5. April 1954 af Vejen Initiativraad og er en selvstændig Institution. Garden skal staa til Raadighed ved Begivenheder i Vejen og Omegn samt ved større Fester i andre Byer, hvor Gardens Assistance ønskes.
2. VEJEN GARDEN har til Formaal at øge Musikinteressen og som særligt Formaal at gavne Sammenholdet i det gamle Grænseland omkring Kongeaaen.
3. Til at lede Garden vælger Initiativraadet en Tre-Mands-Bestyrelse, hvoraf den ene skal være Medlem at initiativraadets Arbejdsudvalg. Bestyrelsen vælges for 3 Aar ad Gangen og konstituerer sig selv.
4. Bestyrelsen vælger en Kasserer, der fører Regnskab med Indtægter og Udgifter og opstiller Status. Regnskab aflægges paa Initiativraadets Aarsmøde i Juni. Regnskabsaaret

er Kalenderaaret. Initiativraadets Revisorer reviderer Regnskabet, der forelægges Initiativraadets Arbejdsudvalg til Godkendelse.

B.

1. Garden uddannes at en Leder, der har den fulde Kommando og det fulde Ansvar for denne. Lederen kan antage fornøden Medhjælp godkendt at Bestyrelsen.
2. Lederen fastsætter de ugentlige Øvelsesdage.
3. Lederen kan idømme Garderne disciplinære Straffe; skulde en Garders Opførsel være saa daarlig, at Lederen ønsker ham bortvist, indberettes dette for Bestyrelsen, der saa træffer Afgørelsen.
4. For at Bestyrelsen kan være i Kontakt med Forældrene, afholdes aarligt i Maj eller Juni Maaned et Møde med disse, hvor Bestyrelsen aflægger Beretning for Gardens Virksomhed i det forløbne Aar.
Paa dette Møde er der fri Diskussion om alle Gardens Forhold.
Paa samme Maade kan Forældrene vælge tre Repræsentanter, som Bestyrelsen om fornødent kan raadføre sig med.
5. Optagelsesalderen er 8 - 14 Aar. Naar Garderen er fyldt 16 Aar, udtræder han normalt at Garden.
6. For undervisningen og til Fornyelse at Instrumenterne betaler Garderne et Kontingent, som fastsættes paa Aarsmødet hvert Aar for det kommende Aar.

C.

1. For Garden gælder:
Garderen er undergivet Lederens Kommando og underkastet almindelig Disciplin
Garderen har mødepligt, og kun særlige Grunde kan fritage ham for at møde.
Henvendelse om Fritagelse skal i saa god Tid som muligt ske til Lederen.
Der kræves Attestation fra Forældrene.
2. Desuden gælder følgende almindelige Regler:
Det er forbudt Garderne at ryge, medens de er i Tjeneste.
Garderne maa ikke uden Lederens Tilladelse forlade Øvelser.
Garderne skal behandle Uniform, Uniformsgenstande og Musikinstrumenter med Omhyggelighed og Paapasselighed og rette sig efter de Anvisninger med Hensyn til opbevaring, ophængning o.l., der bliver givet.

Alle Mangler ved Uniform, og Instrumenter skal straks anmeldes til Lederen, saaledes at Reparationer kan være udført inden næste Udrykning.

Forsætlig Beskadigelse eller grov Uagtsomhed kan medføre Erstatningsansvar.

Udlaan af Uniform, Uniformsgenstande og Instrumenter kan kun undtagelsesvis finde Sted efter særlig Tilladelse givet af Lederen.

3. Der indføres som Aarstegn en Stjerne for hvert Aar i Garden. Dette Aarstegn bæres paa venstre Side af Brystet. Aarstegnene udleveres paa Stiftelsesdagen.

Bilag 6.

Udkast til uniform:

Laurits Andersens arkiv.

Bilag 7.

Vejen Gardens arkiv – Foto: Dall Schmidt.

Bilag 8.

Garderfest 1959.

Fra venstre: Anne Marie Ingemann Petersen, Bent Olesen, Hanne Gejl og Jørgen Friis.
Billedet er venligt udlånt af Bent Olesen.

Bilag 9.

Kontingentrestancer:

Et par eksempler på forsøg på kontingentinddrivelser:

I indbydelsen til Garderfesten den 6. december 1958 står der: "Alle gardere må invitere en dame med, og vi behøver vel ikke at tilføje, at vi tager det som givet, at alle uniformer er rensset og presset til festen.

Vi minder i øvrigt om, at kontingentet skal være betalt indtil december og helst for resten af året. Gardere, der står i restance, kan ikke deltage i festen." (Kontingentet var 3 kr. pr. mdr.)

Og et andet eksempel: Et brev til forældrene i 1959. "Vi skal lære drengene at passe deres forpligtelser og vi beder forældrene hjælpe os med at erindre drengene om, at kontingentet skal betales hvert kvartal forud. Vi skylder kassereren som drengene, at der kommer mere præcision i betalingen og for at hjælpe på hukommelsen, har vi bestemt, at gardere, der står i restance, ikke kommer med på de planlagte ture og må finde sig i, at uniformerne vil blive udlånt til en aspirant." Som en fodnote var skrevet i et internt papir: "Mon ikke dette sidste kan bringe tingene i orden?"

Et par opfordringer, der faldt meget godt i tråd med ønsket om, at opretholde en disciplin i garden, men nærværende forfatter kan ikke erindre og have sine tvivl om, de 2 konsekvenser nogensinde blev bragt ud i livet. Det ville også være en katastrofe for en lille garder at måtte sende afbud til sin indbudte pige med den begrundelse, at han ikke havde betalt kontingent.

Vi minder forældrene om, at drengene for hver udrykningsdag kun må medbringe 2 kr.

Efter Ålborg-turen: På grund af drengenes usædvanlige gode opførsel på Ålborgturen har lederne besluttet, at samtlige givne anmærkninger indtil den 10. juli 1957 annulleres fra d.d.

Bilag 10.

Vedr. Canada-turen i 1978:

Overpostbud Hans Pedersen og hustru, Anne Pedersen, der bor i Præstevænget ved den gamle hovedvej 1 i Vejen, er meget gamle venner af familien Laurits Andersen. En af deres sønner, Morten Pedersen, er uddannet ingeniør og bosiddende i Calgary sammen med sin hustru Bente Pedersen. Morten Pedersen er formand for en sammenslutning af Danske Garderforeninger i Canada foruden han er i ledelsen af Den danske Forening, og han finder, at det kunne være

morsomt, hvis en drengegarde fra hans fødeby kunne deltage i den store Stampeede (Rodeo) i 1978, Morten Pedersen er energisk, og hans hustru ikke mindre, og de påtager sig det store arbejde det er, at arrangere og planlægge et 26 dages ophold med diverse udflugter for garden. Alt, næsten til mindste detalje, lykkedes for dem.

Bilag 11.

Landsgardeforeningen, Mesterskaber og Fortjenstmedaljer:

Landsgardeforeningen (LGF) – eller sammenslutningen af bygarder er en landsdækkende børne- og ungdomsorganisation, der er oprettet i 1992.

Landsgardeforeningens formål er at tage ansvar for, at udvikle børn og unge til at være demokratiske, ansvarlige og selvstændige mennesker, der er villige til efter bedste evne at påtage sig et medmenneskeligt ansvar i det danske samfund.

Landsgardeforeningen bygger på en idé om, at musikalitet og bevægelse styrker børn og unges intellektuelle og sociale udvikling, dette igennem øgede livsfærdigheder og kompetencer.

Landsgardeforeningens protektor er Hans Excellence Ingolf, Greve af Rosenborg.

Gennem deltagelse i Landsgardeforeningens aktiviteter mødes børn og unge i et forpligtende fællesskab på tværs af alder, køn, sprog, etnisk baggrund, religion og nationalitet, hvilket styrker samhørigheden og integrationen i samfundet. Blandt aktiviteterne er Danmarksmesterskabet for Bygarder, der holdes hvert andet 2 (de ulige år).

Vejen Garden har deltaget siden 1997 – (dog ikke i 2009).

1997 - Fredericia: March, koncert og tatoo (2, 5, 7) – samlet placering: 17. plads.

1999 - Herning: March, koncert og tatoo (2, 5, 1) – samlet placering: 9. plads.

2001 – Bornholm: March, koncert og tatoo (1, 3, 1) – samlet placering: 3. plads.

2003 – Vejen: March, koncert og tatoo (1, 2, 1) – samlet placering: 1. plads.

2005 – Århus: March, koncert og tatoo (1, 2, 1) – samlet placering: 1. plads.

2007 – Frederiksberg: March, koncert og tatoo (1, 2, 1) – samlet placering: 1. plads.

2011 – Randers: March, koncert, tatoo (2, 5, 3) – samlet placering: 3. plads.

Tambourmajorkonkurrence ved DM:

2001 – 3. plads.

2003 – 2. plads.

2005 – 1. plads.

2007 – 1. plads.

2011 – 2. plads.

Fortjenstmedaljer:

Landsgardeforeningen har indstiftet fortjenstmedaljer der gives til personer, som har ydet en særlig indsats for profilering og fremme af garderulturen.

Der kan uddeles medaljer i Guld, sølv og bronze.

Fra Vejen Garden har flg. modtaget en medalje:

1997 – Arthur Vistisen (leder) (Sølvmedalje)

1999 – Laurids Andersen (leder)(Sølvmedalje)

2001 – Jørgen Schmidt (garder og leder) (Bronzemedalje)

2003 – Grethe og Henrik Schmidt (forældrerepræsentanter) (Bronzemedalje)

2007 – Kjeld Andreasen (leder) (Bronzemedalje).

2008 – Sonja og Niels Erik Iversen (forældrerepræsentanter) (Bronzemedalje)

2009 – Brian Iversen (garder) (Sølvmedalje)

2009 – Renè Schmidt (garder) (Bronzemedalje)

2010 – Tove Gæmelke (formand) (Bronzemedalje)

2010 – Henning Daugaard (garder) (Bronzemedalje)

2011 – Søren Vistisen (garder) (Bronzemedalje)

Grev Ingolf af Rosenborgs fortjenstmedalje

I 1997 indstiftede Grev Ingolf af Rosenborg en ny fortjenstmedalje. Denne uddeles hvert år til én garder pige og én garder dreng, der har gjort sig specielt fortjente til anerkendelsen. Garderne indstilles til medaljen af den garde, som de spiller i, og ud fra de indkomne emner vælger Greve Ingolf medaljemodtagerne.

Der er 2 fra Vejen Garden, der har modtaget medaljen:

1998 – Søren Vistisen

2006 – Jørgen Schmidt

I 1996 højnedes interessen for at deltage i konkurrencerne – nationalt såvel som internationalt.

1996 – Heikendorf, Tyskland – Euromusiktage: March, koncert og tattoo (2, 4, 7)

1997 – Rastede, Tyskland – Musiktage: March, koncert og taoo – samlet placering nr. 4.

1998 - Heikendorf, Tyskland – Euromusiktage: March, koncert og tattoo (1, 3, 2) - placering nr. 1.

1998 – Rastede, Tyskland – Musiktage.

1999 - Calgary Stampede, Canada: Tattoo – placering nr. 2.

2000 - Heikendorf, Tyskland – Euromusiktage: March, koncert og tattoo (1, 2, 1) - placering nr. 1.

2001 – Potsdam, Tyskland – VM: March og tattoo - Placering – nr. 3 og nr. 5.

2002 - Heikendorf, Tyskland – Euromusiktage: March, koncert og tattoo (1, 2, 1) - placering nr. 1

2003 – Rastede, Tyskland – Musiktage: March, koncert og tattoo – Vinder af march og tattoo.

2003 – Alsfeld, Tyskland – Int. Deutschlandspokal: March og tattoo (2, 1) - placering nr. 1.

2004 - Heikendorf, Tyskland – Euromusiktage: March, koncert og tattoo – vinder af march og tattoo.

2004 - Bournemouth, England – VM: March og tattoo – Vinder af World Champion Paradeband.

2006 - Heikendorf, Tyskland – Euromusiktage: March og tattoo (1, 1) – placering nr. 1.

2007 - Rastede, Tyskland – Musiktage: March og tattoo(1, 1) placering nr. 1 (Europamester).

2008 - Heikendorf, Tyskland – Euromusiktage: March og tattoo (1, 1) – placering nr. 1.

2008 - Calgary Stampede, Canada: Tattoo – placering nr. 2.

2009 - Kerkrade, Holland: March og tattoo (13, 18) – Bedste danske placering.

2010 - Heikendorf, Tyskland – Euromusiktage: March og tattoo (1, 1) – placering nr. 1